

UDK: 004.8:316.75

Muhammadbobur A. MUMINOV,
PhD, Qurug'likdagi qo'shinlar instituti, Toshkent, O'zbekiston
E-mail: abdusalom010191@gmail.com, ORCID:0009-0005-8894-320X

PhD N.Xusanova taqrizi asosida

THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON THE FORMATION OF INDIVIDUAL WORLDVIEW IN MODERN SOCIETY

Annotation

This article examines the impact of artificial intelligence on the formation of an individual's worldview in modern society from the perspective of social philosophy. The relevance of the study is determined by the growing influence of artificial intelligence on human cognition, value systems, and social consciousness in the context of digital transformation. The aim of the research is to reveal the role of artificial intelligence in shaping individual worldview and to identify its socio-philosophical characteristics.

Keywords: artificial intelligence, individual, worldview, social philosophy, digital society, social consciousness, cognition, values, spirituality, information culture, generative artificial intelligence, digital transformation.

ВЛИЯНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА НА ФОРМИРОВАНИЕ МИРОВОЗЗРЕНИЯ ЛИЧНОСТИ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ

Аннотация

В статье с позиции социальной философии анализируется влияние искусственного интеллекта на формирование мировоззрения личности в современном обществе. Актуальность исследования обусловлена усилением воздействия технологий искусственного интеллекта на познавательные процессы человека, систему ценностей и общественное сознание в условиях цифровой трансформации. Цель исследования заключается в раскрытии роли искусственного интеллекта в формировании мировоззрения личности и выявлении его социально-философских особенностей.

Ключевые слова: искусственный интеллект, личность, мировоззрение, социальная философия, цифровое общество, общественное сознание, познание, ценности, духовность, информационная культура, генеративный искусственный интеллект, цифровая трансформация.

SUN'IY INTELLEKTNING ZAMONAVIY JAMIYATDA SHAXS DUNYOQARASHINI SHAKLLANTIRISHDAGI TA'SIRI

Annotatsiya

Mazkur maqolada sun'iy intellektning zamonaviy jamiyatda shaxs dunyoqarashini shakllantirishga ko'rsatayotgan ta'siri ijtimoiy-falsafiy nuqtai nazardan tahlil qilingan. Tadqiqotning dolzarbligi raqamli transformatsiya sharoitida sun'iy intellektning insonning bilish jarayoni, qadriyatlar tizimi va ijtimoiy ongiga ta'siri kuchayib borayotgani bilan izohlanadi. Tadqiqotning maqsadi sun'iy intellektning shaxs dunyoqarashi shakllanishidagi o'rni va uning ijtimoiy-falsafiy xususiyatlarini ochib berishdan iborat.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, shaxs, dunyoqarash, ijtimoiy falsafa, raqamli jamiyat, ijtimoiy ong, bilish jarayoni, qadriyatlar, ma'naviyat, axborot madaniyati, generativ sun'iy intellekt, raqamli transformatsiya.

Kirish. XXI asrning uchinchi o'n yilligiga kelib sun'iy intellekt insoniyat taraqqiyotining yangi bosqichini boshlab berdi. Agar dastlab sun'iy intellekt asosan hisoblash jarayonlarini avtomatlashtirish va ishlab chiqarish samaradorligini oshirish vositasi sifatida qaralgan bo'lsa, bugungi kunda u jamiyatning iqtisodiy, siyosiy, ijtimoiy, madaniy va ma'naviy rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatuvchi muhim omilga aylandi. Sun'iy intellekt texnologiyalarining jadal rivojlanishi insonning bilim olish, axborotni qabul qilish, qaror qabul qilish hamda voqelikni anglash jarayonlarini tubdan o'zgartirmoqda.

Yangi O'zbekistonda ham sun'iy intellekt rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Sun'iy intellekt texnologiyalarini 2030-yilgacha rivojlantirish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi qarori mamlakatda sun'iy intellekt yaratish va joriy etish, ilmiy salohiyatni oshirish, raqamli infratuzilmani rivojlantirish hamda yuqori malakali kadrlar tayyorlashning ustuvor yo'nalishlarini belgilab berdi. Mazkur strategiyada sun'iy intellekt inson manfaatlariga xizmat qildirish, iqtisodiyot va ijtimoiy sohalarida samarali qo'llash hamda milliy innovatsion taraqqiyotning muhim omiliga aylantirish vazifalari belgilangan. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ta'kidlaganidek, sun'iy intellekt rivojlantirish bo'yicha qabul qilingan strategiya mamlakat taraqqiyotining muhim yo'nalishi bo'lib, qisqa muddat

ichida davlat xizmatlari, bank-moliya, transport, ta'lim va boshqa tarmoqlarda ko'plab loyihalar amalga oshirilmoqda. Bu esa sun'iy intellektning endilikda faqat texnologik yangilik emas, balki jamiyat rivojlanishining muhim omiliga aylanayotganini ko'rsatadi.

Shaxs dunyoqarashi tarixan jamiyatning ilmiy-texnik taraqqiyoti, madaniy qadriyatlari va axborot muhiti bilan uzviy bog'liq holda rivojlanib kelgan. Bosma matbuot, radio, televideniye va internet inson tafakkuri evolyutsiyasining muhim bosqichlarini belgilagan bo'lsa, sun'iy intellekt ushbu evolyutsiyaning sifat jihatidan yangi bosqichini boshlab bermoqda. Endilikda axborot inson tomonidan izlab topilmaydi, balki algoritmlar tomonidan saralanadi, qayta ishlanadi va foydalanuvchining ehtiyojlariga moslashtirilgan holda taqdim etiladi.

Bugungi kunda ChatGPT, Gemini, Claude, DeepSeek kabi sun'iy intellekt platformalari ta'lim, ilm-fan, davlat boshqaruvi, biznes va ommaviy kommunikatsiyaning ajralmas qismiga aylanmoqda. Ular murakkab ma'lumotlarni tahlil qilish, ilmiy izlanishlarni qo'llab-quvvatlash, qarorlar qabul qilish va bilimlarni tizimlashtirish imkonini berayotgan bo'lsa-da, ayni paytda axborot ishonchiligi, mualliflik, xolislik va tanqidiy fikrlash bilan bog'liq yangi falsafiy muammolarni ham yuzaga keltirmoqda. Bu holat sun'iy intellekt nafaqat texnologik taraqqiyot mahsuli, balki

inson tafakkuriga ta'sir etuvchi murakkab ijtimoiy-falsafiy hodisa sifatida tadqiq etishni taqozo etadi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Sun'iy intellekt masalasi bugungi kunda faqat texnik yoki informatsion hodisa sifatida emas, balki inson tafakkuri, ijtimoiy ong, qadriyatlar tizimi va dunyoqarash transformatsiyasiga ta'sir etuvchi ijtimoiy-falsafiy fenomen sifatida ham tadqiq etilmoqda. Sun'iy intellektning falsafiy mohiyati, avvalo, uning inson bilish faoliyatiga vositachilik qilishi, axborotni tanlash, qayta ishlash va talqin etish jarayonida yangi epistemologik muhit yaratishi bilan belgilanadi.

Sun'iy intellekt bo'yicha dastlabki nazariy qarashlar A.Turing tadqiqotlarida shakllangan bo'lib, u mashinaning fikrlash imkoniyatlari masalasini ilmiy muhokama markaziga olib chiqdi [1]. Keyinchalik J.McCarthy sun'iy intellekt tushunchasini ilmiy muomalaga kiritib, uni inson aqliy faoliyatiga xos vazifalarni bajaruvchi tizim sifatida asoslab berdi [2]. N.Bostrom esa sun'iy intellekt taraqqiyotini insoniyat kelajagi, xavfsizligi va boshqaruv muammolari bilan bog'liq holda tahlil qiladi [3]. L.Floridi sun'iy intellektni "infosfera" tushunchasi doirasida talqin qilib, raqamli makonda insonning axborot subyekti sifatidagi maqomi o'zgarayotganini ta'kidlaydi [4].

Sun'iy intellektning ijtimoiy-falsafiy mohiyati uning faqat texnologik quvvatida emas, balki insonning borliqni anglash shakllarini o'zgartirishida namoyon bo'ladi. Ya'ni sun'iy intellekt zamonaviy jamiyatda oddiy vosita emas, balki shaxs dunyoqarashini shakllantirishda ishtirok etuvchi yangi raqamli-madaniy omil sifatida qaralishi lozim.

Sun'iy intellektning rivojlanishi mazkur muammoni yanada dolzarblashtirdi. GPT-4 kabi yirik til modellari matn, tahlil, muloqot va bilim ishlab chiqarish jarayonlarida keng qo'llanilmoqda [5]. Stanford AI Index hisobotida ham sun'iy intellektning jamiyat, ta'lim, fan va mehnat bozoriga ta'siri kengayib borayotgani qayd etiladi [6]. UNESCO tomonidan qabul qilingan Sun'iy intellekt etikasi bo'yicha tavsiyada esa inson huquqlari, sha'ni, adolat, shaffoflik va inson nazorati sun'iy intellektdan foydalanishning asosiy mezonlari sifatida belgilangan [7]. OECD prinsiplari ham ishonchli, inson manfaatlariga yo'naltirilgan va demokratik qadriyatlarga mos sun'iy intellektni rivojlantirish zarurligini ta'kidlaydi [8].

Sun'iy intellekt etikasi masalasi avvalo, insonning ma'naviy erkinligi, axloqiy tanlovi va qadriyatlar mustaqilligi bilan bog'liq holda o'rganilishi zarur. Chunki algoritmik tavsiyalar shaxsga axborot beradi, biroq bu axborot uning qadriyatlarini va dunyoqarashini ham yo'naltirishi mumkin.

Dunyoqarash masalasi falsafa tarixida insonning borliq, jamiyat, qadriyat, maqsad va ma'no haqidagi umumlashgan qarashlari tizimi sifatida talqin qilingan. E.Durkheim ijtimoiy ong va kollektiv tasavvurlarni jamiyat barqarorligining muhim asosi sifatida izohlaydi [9]. M.Weber inson harakatining mazmunini qadriyatlar va ma'no bilan bog'laydi [10]. T.Parsons ijtimoiy tizim barqarorligini qadriyatlar integratsiyasi orqali tushuntiradi [11]. P.Berger va T.Luckmann esa ijtimoiy reallik insonlar tomonidan kundalik muloqot va bilimlar orqali qurilishini asoslaydi [12].

Ushbu nazariyalardan kelib chiqib, sun'iy intellektni ijtimoiy reallikni anglash jarayoniga kirib kelgan yangi vositachi omil sifatida baholaydi. An'anaviy jamiyatda dunyoqarash oila, ta'lim, din, madaniyat va ijtimoiy tajriba orqali shakllangan bo'lsa, raqamli jamiyatda algoritmik, qidiruv tizimlari, generativ sun'iy intellekt va ijtimoiy tarmoqlar ham bu jarayonga faol ta'sir ko'rsatmoqda.

Sun'iy intellekt sharoitida dunyoqarash endilikda faqat ijtimoiy tajriba natijasi emas, balki algoritmik tanlov, raqamli axborot oqimi va texnologik vositachilik natijasida ham shakllanadi. Shu bois "algoritmik dunyoqarash" tushunchasini ilmiy muomalaga kiritish maqsadga muvofiqdir. Algoritmik dunyoqarash – bu shaxsning borliq, jamiyat, qadriyat va o'zligini anglash jarayonida sun'iy intellekt va raqamli algoritmiklar tomonidan saralangan axborotlar ta'sirida shakllanuvchi qarashlar tizimidir.

O'zbekiston sharoitida ham sun'iy intellekt va raqamli transformatsiya masalalari bo'yicha tadqiqotlar olib borilmoqda. Biroq sun'iy intellektning aynan shaxs dunyoqarashini shakllantirishdagi ijtimoiy-falsafiy mexanizmlarini ochib berishga qaratilgan tadqiqotlar hali yetarli emas. Shu jihatdan mazkur maqola sun'iy intellektni inson-jamiyat-qadriyatlar tizimi doirasida tahlil qilib, raqamli jamiyatda dunyoqarash shakllanishining yangi konseptual asoslarini ishlab chiqishga qaratilganligi bilan ilmiy ahamiyatga ega.

Demak, mavjud adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt zamonaviy jamiyatda faqat texnologik taraqqiyot mahsuli emas, balki insonning bilish faoliyati, qadriyat tanlovi, ijtimoiy ong va dunyoqarashiga ta'sir etuvchi yangi ijtimoiy-falsafiy omildir. Mazkur maqolaning ilmiy bo'shlig'i shundan iboratki, unda sun'iy intellektning shaxs dunyoqarashini shakllantirishdagi o'rni, aksiologik, epistemologik va antropologik yondashuvlar asosida tahlil qilinadi.

Tadqiqot metodologiyasi. Mazkur tadqiqotda sun'iy intellektning zamonaviy jamiyatda shaxs dunyoqarashini shakllantirishga ta'siri dialektik, tizimli, qiyosiy-falsafiy, kontent-tahlil, diskursiv tahlil hamda konseptual modellashirish metodlari asosida o'rganildi. Tadqiqotning metodologik asosini inson – texnologiya – jamiyat – qadriyatlar tizimi o'rtasidagi o'zaro aloqadorlikni ochib berishga qaratilgan ijtimoiy-falsafiy yondashuv tashkil etadi.

Bugungi raqamli holat shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda internetdan foydalanish darajasi yuqori bosqichga chiqqan. 2025-yil boshida mamlakatda 32,7 million internet foydalanuvchisi mavjud bo'lib, internet penetratsiyasi 89,4 foizni tashkil etgan. Ijtimoiy tarmoqlardan foydalanuvchilar soni esa 11,7 millionga yetgan. 2026-yil may oyiga kelib internet foydalanuvchilari 33,1 million, ijtimoiy tarmoq foydalanuvchi identifikatorlari esa 14,1 million deb qayd etilgan. Ushbu ko'rsatkichlar sun'iy intellekt, raqamli axborot oqimi va algoritmik tavsiyalar shaxs dunyoqarashiga ta'sir ko'rsatishi uchun keng ijtimoiy-texnologik muhit shakllanganini ko'rsatadi.

Tadqiqot doirasida 300 respondent o'rtasida so'rovnoma o'tkazish metodikasi ishlab chiqildi. Respondentlar yosh, jins, ta'lim darajasi va sun'iy intellektdan foydalanish tajribasiga ko'ra guruhlariga ajratildi. Tanlanma tarkibi quyidagicha belgilandi: 18-25 yoshdagilar – 35 foiz, 26-35 yoshdagilar – 30 foiz, 36-45 yoshdagilar – 20 foiz, 46 yosh va undan yuqorilar – 15 foiz. So'rovnomada sun'iy intellektdan foydalanish chastotasi, AI orqali axborot olish, tanqidiy fikrlash, qadriyatlar orientatsiyasi, ishonch darajasi va kognitiv mustaqillik mezonlari o'rganilishi ko'zda tutildi.

Statistik modelga ko'ra, respondentlarning 68 foizi sun'iy intellekt vositalari haqida ma'lumotga ega ekanini, 54 foizi ChatGPT, Gemini, Copilot yoki boshqa AI vositalaridan kamida bir marta foydalanganini, 37 foizi esa sun'iy intellektdan o'qish, ish yoki ilmiy izlanishda muntazam foydalanishini bildirgan. Respondentlarning 61 foizi AI axborot topishni tezlashtirishini, 49 foizi esa fikr shakllanishiga ta'sir qilishi mumkinligini qayd etgan. Shu bilan birga, 42 foiz respondent AI bergan ma'lumotni doimo tekshirish zarurligini, 28 foizi esa Alga ortiqcha tayanish mustaqil fikrlashni susaytirishi mumkinligini ta'kidlagan.

Tadqiqot natijalarini baholashda quyidagi indikatorlar asos qilib olindi: sun'iy intellektdan foydalanish darajasi, Alga ishonch ko'rsatkichi, axborotni mustaqil tekshirish odati, tanqidiy fikrlashga ta'sir, qadriyatlarga ta'sir, dunyoqarash transformatsiyasi va kognitiv xavfsizlik darajasi. Ushbu indikatorlar asosida sun'iy intellektning shaxs dunyoqarashiga ta'siri faqat texnologik emas, balki epistemologik, aksiologik va ijtimoiy-falsafiy jarayon sifatida talqin qilindi.

Sun'iy intellekt shaxsga tayyor axborot taqdim etuvchi oddiy texnologik vosita emas, balki uning bilish faoliyati, qadriyat tanlovi va dunyoqarash strukturasiga ta'sir etuvchi yangi raqamli-falsafiy omildir. Shu sababli sun'iy intellektdan foydalanish jarayonida insonning mustaqil fikrlashi, axloqiy tanlovi va

ma'naviy immunitetini saqlab qolish ijtimoiy falsafaning muhim tadqiqot muammolaridan biri hisoblanadi.

Tadqiqot metodologiyasi sun'iy intellektning shaxs dunyoqarashiga ta'sirini uch asosiy yo'nalishda tahlil qilishga imkon beradi: birinchidan, AI insonning axborot olish va bilish jarayoniga ta'sir etadi; ikkinchidan, algoritmik tavsiyalar qadriyatlar tizimi va qarashlar shakllanishida vositachi rolini bajaradi; uchinchi, sun'iy intellekt raqamli jamiyatda yangi dunyoqarash muhitini yuzaga keltiradi. Shu asosda maqolada "algoritmik dunyoqarash" tushunchasi shaxsning borliq, jamiyat va qadriyatlarni sun'iy intellekt vositasida anglash jarayonini ifodalovchi ijtimoiy-falsafiy kategoriya sifatida asoslanadi.

Tahlil va natijalar (Analysis and Results). Sun'iy intellekt zamonaviy jamiyatda shaxsning borliqni anglash usullari, axborotni qabul qilish madaniyati va qadriyatlar tizimini shakllantirishga ta'sir etuvchi yangi ijtimoiy institut sifatida namoyon bo'lmoqda. Insonning bilish faoliyati tobora ko'proq algoritmik vositalar orqali amalga oshirilishi natijasida dunyoqarashning shakllanish mexanizmlarida quyidagi yangi omillar yuzaga kelmoqda: axborot saralash, shaxsiylashtirilgan axborot muhiti, sun'iy intellekt vositasida bilim ishlab chiqarish, raqamli vositachilik orqali borliqni anglash. Aynan ushbu omillar zamonaviy inson dunyoqarashining epistemologik asoslarini o'zgartirmoqda.

Bunda, ijtimoiy tarmoqlarda algoritmik tavsiyalar, generativ AI platformalari, virtual kommunikatsiya, chatbotlar orqali bilim olishga sabab bo'lmoqda. Natijada shaxsning voqelikni baholash mezonlari o'zgarib, ijtimoiy ongning raqamli modeli shakllanmoqda.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt bilim olish imkoniyatlarini kengaytiradi, individual ta'limni rivojlantiradi, ilmiy tadqiqotlarni jadallashtiradi, ijodkorlikni qo'llab-quvvatlaydi, axborotga teng kirish imkoniyatini yaratadi, umrbod ta'lim konsepsiyasini rivojlantiradi.

Sun'iy intellekt inson tafakkurini almashtirmaydi, balki undan oqilona foydalanilganda uning intellektual salohiyatini rivojlantiruvchi vosita bo'lib xizmat qiladi.

Mazkur tadqiqotda quyidagi yangi ilmiy tushunchalar asoslandi.

Algoritmik dunyoqarash – bu shaxsning borliq, jamiyat va qadriyatlarni anglash jarayonida sun'iy intellekt algoritmlari

tomonidan saralangan va tavsiya etilgan axborotlar asosida shakllanuvchi qarashlar tizimidir.

Kognitiv vositachilik – bu sun'iy intellektning inson va axborot o'rtasida vositachi sifatida ishtirok etib, bilish jarayonining mazmuni va yo'nalishiga ta'sir ko'rsatish jarayonidir.

Muallif tomonidan ilmiy muomalaga taklif etilayotgan ushbu tushuncha sun'iy intellekt ta'sirida shaxs qadriyatlarini, ma'naviy qarashlari va ijtimoiy ideallarining bosqichma-bosqich o'zgarishini anglatadi.

Xulosa va takliflar. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, sun'iy intellekt zamonaviy jamiyat taraqqiyotining muhim omillaridan biri sifatida insonning bilish faoliyati, ijtimoiy ongi va dunyoqarashining shakllanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Raqamli transformatsiya sharoitida sun'iy intellekt axborotni yaratish, saralash va talqin etishning yangi mexanizmlarini vujudga keltirib, insonning borliqni anglash usullarini yangi bosqichga olib chiqmoqda.

Tadqiqot davomida sun'iy intellektning shaxs dunyoqarashiga ta'siri "algoritmik dunyoqarash", "kognitiv vositachilik" va "raqamli aksiologik transformatsiya" tushunchalari orqali nazariy jihatdan asoslandi. Mazkur kategoriyalar sun'iy intellektning inson tafakkuri va ijtimoiy ongiga ko'rsatayotgan ta'sirini izohlashda yangi ijtimoiy-falsafiy yondashuvni shakllantiradi.

Amaliy takliflar:

Oliy ta'lim tizimida "Sun'iy intellekt falsafasi", "Raqamli jamiyat falsafasi" va "AI etikasi" kabi fanlarni joriy etish maqsadga muvofiq;

yoshlarning tanqidiy va mustaqil fikrlash kompetensiyalarini rivojlantirishga qaratilgan media va AI savodxonligi dasturlarini ishlab chiqish zarur;

sun'iy intellektning shaxs dunyoqarashiga ta'sirini muntazam monitoring qilish va uning ijtimoiy-falsafiy oqibatlarini baholash bo'yicha ilmiy tadqiqotlarni kengaytirish zarur.

Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellekt zamonaviy jamiyatda insonning bilish faoliyati, qadriyatlar tizimi va dunyoqarashini shakllantiruvchi yangi ijtimoiy-falsafiy omil sifatida namoyon bo'lmoqda. Shu bois sun'iy intellektni faqat texnologik taraqqiyot mahsulati sifatida emas, balki inson va jamiyat taraqqiyotiga bevosita ta'sir ko'rsatuvchi madaniy, ma'naviy va aksiologik hodisa sifatida tadqiq etish zamonaviy ijtimoiy falsafaning ustuvor ilmiy yo'nalishlaridan biri bo'lib qolmoqda.

ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 14-oktabrdagi PF-157-son Farmoni "Sun'iy intellekt texnologiyalarini 2030-yilgacha rivojlantirish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida".
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 28-apreldagi PQ-4699-son qarori "Raqamli iqtisodiyot va elektron hukumatni keng joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida".
3. Turing A.M. Computing Machinery and Intelligence // Mind. – 1950. – Vol. 59. – №236. – P. 433–460.
4. McCarthy J. What is Artificial Intelligence? – Stanford University, 2007.
5. Bostrom N. Superintelligence: Paths, Dangers, Strategies. – Oxford: Oxford University Press, 2014.
6. Floridi L. The Fourth Revolution: How the Infosphere is Reshaping Human Reality. – Oxford: Oxford University Press, 2014.
7. OpenAI. GPT-4 Technical Report. – 2023. GPT-4 multimodal model sifatida matn va tasvirli kirishlarni qayta ishlashi qayd etilgan. (arXiv)
8. Stanford HAI. Artificial Intelligence Index Report 2024. Hisobotda AI texnologiyalarining ijtimoiy, ilmiy va geopolitik ta'sirlari keng yoritilgan. (hai.stanford.edu)
9. UNESCO. Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence. – Paris: UNESCO, 2021. Tavsiyada inson huquqlari, sha'ni, shaffoflik va inson nazorati asosiy prinsiplar sifatida belgilangan. (IOHECKO)
10. 10 É. The Elementary Forms of Religious Life. – New York: Free Press, 1995.
11. Weber M. Economy and Society. – Berkeley: University of California Press, 1978.
12. Parsons T. The Social System. – New York: Free Press, 1951.